

OVERDENKING

Jullie zijn geroepen om vrij te zijn, zo begint onze lezing.

Laten we elkaar niet uit eigenwaan de voet dwars zetten en elkaar geen kwaad hart toedragen, met deze woorden eindigt hij.

Ik wil jullie eerst graag een verhaal vertellen, een joodse vertelling.

Twee volgelingen van een oude rabbi twistten over de juiste weg naar God. De eerste zei dat deze weg is gebouwd op volle inzet, op enthousiasme, daadkracht en energie. 'Je moet jezelf helemaal in dienst stellen van God en alles doen wat je kunt.' De tweede was het daar totaal niet mee eens. 'Het gaat helemaal niet om daadkracht. Dat is allemaal egotripperij. Waar het om gaat is overgave. De weg naar God volgen, bewust worden, betekent stilte en inkeer, jezelf loslaten en ruimte maken voor wat God wil.' Ze raakten allebei steeds verhit in hun poging de ander te overtuigen en kwamen er niet uit. Omdat ze toch graag wilden weten wie er nu gelijk had gingen ze samen naar de meester. De rabbi luisterde aandachtig hoe de eerste leerling het pad van de uiterste inspanning aanpreeste en toen hij hem vroeg: 'Is dit het juiste pad?' antwoordde hij hem: 'Je hebt gelijk.' De tweede leerling was tamelijk geschokt door dit antwoord en hield een gloedvol pleidooi voor het pad van overgave en loslaten. Toen hij klaar was vroeg hij de meester die geboeid naar hem had geluisterd: 'Is dit het juiste pad?' en de meester antwoordde: 'Je hebt gelijk.' Een derde leerling die erbij zat zei: 'Maar meester, ze kunnen toch niet beide gelijk hebben!' waarop de meester hem aankeek, glimlachte en zei: 'Jij hebt ook gelijk'.

Tja, dat klinkt natuurlijk heel mooi en ruim, maar wat moet je ermee? Iedereen maar gelijk geven, dat is mooi gemakkelijk. Kom je dan niet uit op het soort tolerantie dat ervan uitgaat dat jij maar moet doen wat goed is voor jou, het maakt niet uit wat, dan doe ik wat goed is voor mij. Vrijheid, blijheid, leven en laten leven. Dan hoeven we ons verder ook niet zoveel van elkaar aan te trekken. Is dat de christelijke vrijheid, is dat de ruimte van de liefde?

Nogmaals het begin van de lezing. *Jullie zijn geroepen om vrij te zijn. Misbruik die vrijheid niet om je eigen verlangens te bevredigen, maar dien elkaar in liefde, want de hele wet is vervuld in één uitspraak: Heb je naaste lief als jezelf. Maar als jullie elkaar aanvliegen, pas maar op dat je niet door elkaar wordt verslonden.*

Het scheelde niet veel of deze twee volgelingen waren elkaar aangevlogen in hun woordenstrijd. Het is al een stap in de goede richting dat ze samen besluiten dit te doorbreken en samen hun geschil voor te leggen aan hun meester. Die meester doet iets wat zij geen van beide konden opbrengen: hij luistert aandachtig naar de een. En daarna luistert hij even aandachtig naar de ander. Hij hoort in het verhaal van die eerste leerling wat hem bezielt en bevestigt dat in zijn reactie. Hij hoort ook wat die tweede leerling heeft ontdekt, waar hij zo vol van is, en ook dat bevestigt hij in zijn reactie. En als tenslotte de derde leerling er de vinger op legt dat het niet genoeg is om deze twee verhalen naast elkaar te laten staan, maar er nog iets anders nodig is, iets waardoor het gelijk van de een niet meer tegenover dat van de ander staat,

erkent hij dat ook. Vervolgens zullen die leerlingen zelf aan de slag moeten om dat andere, dat overstijgende te ontdekken en het vruchtbaar te maken.

Wij zijn geroepen om vrij te zijn. Vrij om in ons leven zelf de weg naar God te ontdekken en te gaan, zonder dwang, zonder angst. Maar dat is heel iets anders dan de vrijheid om maar alles te doen wat er in je opkomt. Het is de vrijheid van de Geest. En de manier waarop de Geest werkt, de vruchten van de Geest, zo wordt hier gezegd, zijn te herkennen in liefde, vreugde en vrede, geduld, vriendelijkheid en goedheid, geloof, zachtmoedigheid en zelfbeheersing.

Vijandschap, tweespalt, jaloezie en woede, gekonkel, geruzie en rivaliteit, dat is niet hoe de Geest werkt. Zodra die de boventoon voeren gaat er iets grondig mis. Maar het gebeurt wel heel snel dat je je door de verkeerde emoties laat meeslepen, daar zijn we mensen voor. En dat kan ook en zelfs juist gebeuren als je bezig bent met God en geloof en kerk, met wat voor jou heilig is, dat je ineens recht tegenover elkaar staat, boos op elkaar wordt, je miskend voelt door die ander, en hem van de weeromstuit de mond wilt snoeren, haar niet meer kunt verdragen. Dat verhaal laat dat duidelijk zien. Twee leerlingen van dezelfde meester die elkaar niet verstaan.

Wij zijn hier vandaag omdat ook wij graag leerlingen willen zijn van een en dezelfde meester. We komen hier samen onder de open lucht. Goed dat we ieder ons eigen gebouw even achtergelaten hebben om elkaar hier onder Gods open hemel te ontmoeten. Op dit moment is het onzeker in welk gebouw we als gemeente verder zullen gaan. Over hoe lastig die onzekerheid is en hoe ingewikkeld het proces valt veel te zeggen wat ik nu niet zal doen. Het raakt ons allemaal, en de een misschien sterker en anders dan de ander, maar we zijn allemaal in het geding. Laten we elkaar daar in elk geval in erkennen. Onze tekst geeft ons een waarschuwing die denk ik heel heilzaam is: kijk uit dat je elkaar niet aanvliegt, om niet door elkaar te worden verslonden. Ons wordt gezegd elkaar geen kwaad hart toe te dragen.

Ik zeg niet dat welk gebouw het wordt uiteindelijk niet belangrijk is want dat doet er wel degelijk toe. En ook het proces doet er heel veel toe. Maar wat er het allermeeft toe doet hebben we vandaag gehoord. En niet alleen vandaag, maar iedere keer dat we de Bijbel openslaan horen we dat. Daarin wordt ons een houding voorgehouden van niet alleen aan mijn eigen gelijk vasthouden, maar ook openstaan voor het mogelijke gelijk van de ander. En om die ander in alles waarin die van mij verschilt te blijven zien als naaste, dus precies zo'n mens als ik, iemand die net als ik vraagt om liefde, respect. Om die ander geen kwaad maar een goed hart toe te dragen.

Wat er ook zal gebeuren, en wat is dat spannend, -ik hoop voor mezelf en voor ons allemaal dat het komend seizoen een tijd zal worden waarin we ons samen kunnen oefenen in liefde, vreugde, vrede, geduld, vriendelijkheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid en zelfbeheersing, want die zullen we hard nodig hebben. Elkaar zullen we hard nodig hebben. Ik hoop dat we samen zullen mogen ervaren, dwars door alle onzekerheid en tegenstellingen heen, hoe de Geest werkt, altijd weer verrassend en heel anders dan je zelf had gedacht. Dat we op weg mogen gaan in het vertrouwen dat we altijd weer ergens door Liefde zullen worden onthaald.